

Hnutí pro život

Nikdo jiný mi nevěřil

Chtěla dát svému nenarozenému dítěti šanci na život. Na život lepší, než měla ona sama. Chtěla ho dát k adopci. Jenže pak ho uviděla a všechno se změnilo.

V záři helénského slunce

Základní otázky člověka zevrubně promysleli už naši dávní předkové. Že na ně rádi zapomínáme, je náš problém.

My jsme takoví samorosti

Z našeho prvního Pochodu pro život jsme přijeli takoví povzbuzení. Od té doby jsme asi nevynechali.

**Přijďte podpořit
Pochod pro život**

Milí čtenáři našeho časopisu,

jaro je tu! Vše je jasné a čerstvé jak jarní bystřina. Bledule a sněženky zase po roce okouzlují svým půvabem, z podbělu a petrklíče si uvaříte čerstvý bylinkový čaj. Nesplete vás žádný plevel bez chuti a zápachu. Ať je to tak i s tím, co žijeme. Nenechme si život zaplevelit zbytečnými slovy a nekomplikuje věci, které jsou jednoduché.

Stejně je to i v Hnutí pro život. Základní směr je jasný: „Pomáháme ženám a jejich dosud nenarozeným dětem.“ Jak jednoduché, že? „Lobbujeme za opatření usnadňující život nastávajícím maminkám a jejich rodinám. Usilujeme o zlepšení celospolečenských podmínek pro přijetí nečekaně počatého dítěte.“ Tečka. Tím jsme, tohle děláme. Nic komplikovaného. A funguje to. Žádná rakevová věda.

Výzvy ale začínají vždy až v praxi. Příkladem jsou životní příběhy našich klientek z Linky pomoci v těhotenství v tomto čísle. Osudy žen, které nás denně kontaktují, prostě nevymyslíte. Naším úkolem je naslouchat, abychom mohli pomoci neřešitelné zpřehlednit, chaotické roztřídit, chybějící doplnit – aby počaté dítě, jeho maminka i celá rodina měli radostnější život.

V tomto čísle se také dočtete, co nás naučili a stále učí Řekové. Každý národ přináší do společné lidské rodiny něco specificky svého. Jedině v tom nás může chytit za srdce a inspirovat.

A konečně: s příchodem jara je tu i letošní Pochod pro život. Každý ročník je něčím specifický a pokaždé je na co se těšit. Přestože loňský ročník nebyl jednoduchý,

přinesl mnoho dobrého, a to nejen ve veřejném prostoru a při práci se zákonodárci, ale paradoxně nás přiměl se zamyslet a pomohl objevit krásnější cestu, jak veřejně vyjádřit podporu ženám čekajícím nečekaně dítě. Není dobře nechávat sůl na hromadě, když jejím úkolem je ochutit celé těsto.

Srdečně vás tedy všechny zveme v sobotu 11. dubna do Prahy na Pochod pro život. A vězte, že slovo „srdečně“ tentokrát není jen obyčejné slovní klišé.

– Radim Ucháč, předseda Hnutí Pro život ČR

**Pomáháme ženám a jejich rodinám, které chtějí dát svému nenarozenému dítěti šanci.
Nasloucháme ženám, které se trápí po ztrátě nenarozeného dítěte.
Usilujeme o celospolečenskou pomoc rodinám čekajícím nečekaně dítě.
Nevěnujeme se jiným společenským a politickým tématům.**

Sdružujeme všechny, kteří s námi chtějí pomáhat rodinám čekajícím nečekaně dítě, aby našly odvahu mu dát šanci.

K této pomoci zveme celou společnost. Abychom to zvládli, potřebujeme Vaši podporu.

Číslo účtu: 2900089089/2010, vs: 5030

HNUTÍ PRO ŽIVOT, II. číslo, březen 2026, vychází 5x ročně

ISSN: 1214-4096, Registrace: MK ČR E 14715

Vydává: Hnutí Pro život ČR, z.s., Jánská 2269/26, 586 01 Jihlava, IČ: 46260358

Kontakt: 603976231, info@hnutiprozivot.cz

Zejména ti nejmenší z nás budou moci barevnými omyvatelnými křídami (ve spreji) vyzdobit ulice Prahy srdíčky s nožičkami. Foto: Edvard Miškej

Přijďte na letošní Pochod pro život

Přijďte v sobotu 11. dubna 2026 do centra Prahy vyjádřit podporu ženám čekajícím nečekaně dítě. Patnáct tisíc žen ročně ji nenachází. Aby se pomoc dostala k těm, kteří ji skutečně potřebují, je třeba, aby se o ní co nejvíce lidí dozvědělo. Proto nemůžeme mlčet. Každý hlas se počítá.

„Mám malé dítě a jsem na počátku těhotenství. Moje nejbližší rodina chce, abych šla na potrat. Já ale nechci – už jsem to jednou zažila. Moje finanční možnosti jsou omezené. Nevím, jak dál.“

Kvůli těmto ženám to všechno děláme. Kvůli nim stojí za to, abyste přišli na Pochod pro život. Těmto ženám a jejich nenarozeným dětem pomáháme, protože nikdo jiný to nedělá. Pro ně jsme tady a budeme i tam – na Hradčanech, v ulicích centra Prahy a na Václavském náměstí v sobotu 11. dubna 2026.

Desítky tisíc žen ročně nenacházejí pro sebe a své nenarozené děti potřebnou pomoc. Pojďme těmto ženám podat pomocnou

ruku. Ukažme nejen jim, ale i celé společnosti, že lze mít děti. Že stojí za to o děti bojovat. Že se svých nenarozených dětí nemusí vzdávat, i když jim třeba momentálně osud nepřeje. Že lze žít lepší život. Pojďme jim ukázat, že existuje konkrétní a reálná pomoc. Že existuje místo, kde se mohou bez obav svěřit se svými těžkostmi, aniž by je někdo soudil nebo jim vnucoval vlastní pohled. Neboť nesoudíme, ale skutečně pomáháme. Jen v loňském roce 2025 zažilo 63 % klientek naší Linky pomoci v těhotenství nátlak k podstoupení umělého ukončení těhotenství. Pojďme s tím něco udělat. Bez abstraktních řečí a ideologického blouznění. Nejlepší je prostě pomoci.

Na co se můžete letos těšit?

Letošní Pochod pro život jsme pojali tak trochu tvůrčím způsobem. Začínáme v 11 hodin mší svatou za těhotné ženy, jejich rodiny a nenarozené děti ve svatovítské katedrále. Pro vstup je třeba se prokázat příslušnou „plackou“. Rodiny s dětmi mají přednostní přístup do přední části chrámu. Celebrovat bude apoštolský administrátor arcibiskup Jan Graubner a můžeme se těšit také na další biskupy a kněze z celé republiky. Zveme samozřejmě všechny ministry.

Poté budou na Hradčanském náměstí pro zájemce připraveny transparenty, vlajky, balonky a v neposlední řadě šablony ve tvaru

srdce s dětskými nožičkami. Od 12:30 postupně vyrazíme v mnoha proudech, organizovaných po stovkách skupin z Hradčanského náměstí na Václavské náměstí. Každá skupina bude mít svého vedoucího a díky tomu využijeme náš plný kreativní potenciál. Půjdeme po různých trasách a zejména ti nejmenší z nás budou moci vyzdobit ulice Prahy barevnými omyvatelnými křídami (ve spreji) za pomoci výše zmíněných šablon ve tvaru srdce s dětskými nožičkami.

Kdo nechce jít pěšky, může se svést tramvají či metrem na Václavské náměstí, kde od 14 hodin začíná program. Čekají nás osobní příběhy, vystoupení odborníků a veřejně známých osobností. Rodiče s dětmi budou moci křídami namalovat na Václavském náměstí obří srdce – anebo prostě to, co se jim povede. Uvidíme, třeba děti vytvoří další český rekord, tentokrát v počtu namalovaných srdíček. Konec plánujeme na půl čtvrtou.

Jak to letos bude s bezpečností?

Někteří nám piší své obavy. Rádi bychom všechny ujistili, že bezpečnost by měla být naopak výrazně větší. Policie bude přítomná a slibuje lepší přípravu než v loňském roce. Bezpečnostní opatření, jak po stránce politické, tak technické, řešíme na úrovni ministerstva vnitra, ředitelství policie i nižšího velení.

Podle dosavadního rozhodnutí soudu policie nemusí garantovat průchod mnohatisícového shromáždění. Proto jsme zvolili model: několik stovek menších shromáždění pod vedením domluvených svolavatelů. Jednotlivé skupiny sice půjdou většinu cesty společně, takže vytvoří velký dav, v případě problémů však lze jednoduše změnit trasu. Malé skupinky prostě nelze zablokovat. Pokud se vyznáte v Praze, budeme rádi, když nám pomůžete s organizací.

Šlápěj, která vzbudí otázky

Každý otisk chodidla je jedinečný. Už novorozené dítě má vlastní nezaměnitelnou stopu. V povídce Karla Čapka „Šlápěj“ vzbudí řadu nezvyklých otázek jeden nevysvětlitelný osamělý otisk stopy ve sněhu, na který narazí dva náhodní kolemjdoucí: „Kdožví, třeba předchozí kroky jsou u Pardubic a Kolína

a následující až u Rakovníka. Ale stejně si mohu myslet, že další krok není už otištěn ve sněhu, nýbrž možná ve společnosti, prostřed nějaké události, někde, kde se něco stalo nebo stane; že tenhle krok je článek nějaké souvislé řady kroků.“ Po letošním Pochodu pro život po sobě zanecháme množství takových „šlápějí“, které kolemjdoucím budou ukazovat, že jsou tu tisíce lidí, kterým záleží na těhotných ženách a jejich nenarozených dětech. Třeba v nich nějaká

z těch šlápějí také vzbudí neobvyklé otázky. Díky těm otázkám se možná stanou citlivější a jednou třeba taky podají pomocnou ruku těm, kteří to nejvíce potřebují.

Na viděnou v Praze při Pochodu pro život. A tentokrát skutečně srdečně!

– hpž

Nejlepší je prostě pomoci

Pochod pro život | Praha 11. 4. 2026

HNUTÍ PRO ŽIVOT NESOUDÍME POMÁHÁME

Facebook X Instagram YouTube pochodprozivot.cz

Pochod pro život v roce 2025 byl ve znamení Výzvy zákonodárcům *Aby s narozením dítěte neklesala životní úroveň rodiny*. Ta byla projednána v úterý 17. února 2026 Petičním výborem Poslanecké sněmovny. Poslanci doporučili vládě se jednotlivými body výzvy zabývat. Zároveň poslanci přichystají odborný seminář týkající se spravedlivých daní, dostupnějšího vlastního bydlení a automobilů pro vícečetné rodiny s dětmi s konkrétními doporučeními pro ostatní sněmovní výbory. Nejvíce bodů během diskuse v Petičním výboru sbíral návrh na vládního zmocněnce pro demografii. Proto věříme, že toto je cesta dobrým směrem, protože může rodinám pomoci, když už je dítě na cestě. Pomáhat má smysl.

Foto: Dmitry Rukhlenko / Adobe Stock

V záři helénského slunce

Podle náтуры a věku si Řecko pojíme na přeskáčku s Marthou a Tenou Elefteriadu, retsinou, plážemi, Mínotaurem, olivami Kalamata, Pallas Athénou, bratry ze Soluně, s Churchillovým výrokiem ze začátku druhé světové války: „Proto neříkejme, že Řekové bojují jako hrdinové, ale že hrdinové bojují jako Řekové“, leností a nespolehlivostí Řeků, která způsobila finanční krizi 2008, anténami trčícími ze zdánlivě nedostavěných domů, Řekem Zorbou, tzatziki a olivovým olejem.

Stěží vás ale napadne věta: „Řecko je jedna z nejstarších a nejvýznamnější civilizací, jejíž kořeny sahají hluboko do dávnověku.“ Fráze nadužívaná třeba v souvislosti se zeměmi typu Japonsko či Írán, které nám připadají tajuplné. K Řecku zní jaksi nepatřičně. Zdá se nám, že Řecko známe až příliš. Příliš často tam jezdíme a konzumujeme jeho delikatesy. Známe příliš mnoho Řeků mluvících plynule česky – potomků uprchlíků před pravicovou vojenskou juntou z padesátých letech dvacátého století. Navíc v současné době, verbálně se pyšníci důrazem na „diverzitu“, se jedna evropská země vedle druhé začínají stále více sobě navzájem podobat jako vejce vejci, zejména z dálnice nebo oken McDonaldu. Řecko i Německo. Materiálně i duchovně.

Přitom zejména duchovní bohatství Řecka se vyznačuje i na evropské poměry nebyvalou kontinuitou, sahající přes starou byzantskou říši až k samým počátkům křesťanství, do dob, kdy svádělo urputné boje s pohanstvím. A dál až k Platónovi. A ještě dál.

Starověcí liberálové

Antičtí Řekové byli pokrokoví a liberální. Umělé potraty i infanticidu praktikovali. Rodina měla možnost volby, když se třeba nacházela v nepříznivé ekonomické situaci. Tento pohled potvrzovaly dokonce i nejvyšší filozofické autority. Podle Aristotelova pozorování docházelo k oživení „plodu“ tehdy, když se začne hýbat – u chlapců to podle něj bylo kolem čtyřicátého dne a u dívek kolem deva-

desátého dne. Ve svém spise *Politika* uvádí, že potrat lze ospravedlnit k udržení ideální velikosti populace. Ženám zamýšlejícím podstoupit tento zákrok byly k dispozici osvědčené porodní báby a zkušené ženy z místních komunit. Na ruku jim šli i tehdejší lékaři, včetně Hippokrata, kteří praxi umělého potratu neodmítali a ve svých knihách doporučovali řadu více či méně účinných abortiv: abortivní byliny, fyzické zákroky a další techniky určené k ukončení těhotenství. Přitakávalo tomu též tolerantní polyteistické náboženství Řeků.

Zkrátka, starověcí Řekové byli liberální a osvícení, až se téměř podobali nám. Pak přišel „jed z Judey“, tedy křesťanství, a ten ženu přivedl pod jeho muže. Žena byla nucena rodit děti, anebo umírat v bolestech.

Dnes se neklaníme vrtkavým olympským bohům, ale vrtkavým božstvům permanentního pokroku a nevyzpytatelné svobodné vůle. Zjevně však navzdory nejrůznějším snahám o převýchovu v lidech stále přetrvává jakýsi základní mravní instinkt, který nám říká, co je dobré a co špatné.

Až na jedno ALE. Umělý potrat byl ve starověkém Řecku podle všeho skutečně otázkou „volby“ – stejně jako dnes. Akorát volby muže. Či „komunity“. Těhotná žena i počaté dítě byly jejich majetkem. Muž byl pánem *oiku*, domácnosti. Kdyby si sama žena z vlastní volby došla na potrat, šlo by o majetkovou újmu, jež se trestá. Zkrátka ve starověkém Řecku, stejně jako ve starověkém Římě, panoval „patriarchát“. Takové to, čím v současnosti straší na každém rohu, v televizi, novinách či na sociálních sítích. Princip je ale stále týž. O tom, zda nenarozené dítě smí, nebo nesmí žít, rozhodovala vůle někoho jiného. O nás bez nás.

„Jed z Judey“

„Na zaplacení duše smrtelníka by ani celý vesmír nestačil,“ pronesl svatý Řehoř z Nyssy (335–394) v kázání na knihu *Kazatel*. Řehoř byl Řek původem z Caesareje v Kappadokii, v současném Turecku. Byl to jeden ze tří „kappadockých Otců“ a bývá považován za vůbec prvního křesťanského filozofa. Ve své době budil rozruch zejména svými údernými argumenty proti otrokářství. Vlastnit otroky znamenalo podle něj „klást moc vlastní nad moc Boží“ a pošlapávat lidskou důstojnost. Jelikož otrokářství byla zcela přirozená, staletími prověřená opora společnosti, šlo pro tehdejší lidi o stěží ospravedlnitelné výroky.

Řehoř měl sestru Makrínu. Sourozenci si byli velice blízcí a navzájem se silně ovlivňovali – ona jeho svou praxí, on ji svou teorií – teologií. Makrína přitom dělala něco, co lze v současnosti jen stěží pochopit: sbírala odhozená novorozeňata. V tehdejší době bylo běžné nechtěné děti „vysazovat“ do příkopů či na smetiště, kde se o ně postarali divocí psi a vlci. Známe to ze staré Sparty, kde tuto praxi uplatňovali převážně vůči dívkám, které měli shazovat ze skály. Ale bylo to rozšířené v celém antickém světě – od jejich rodné Kappadokie až po Řím. Makrína si miminka brala domů a tam o ně pečovala. Už za svého života byla považována za světici. Zemřela v roce 379 – 16 let před rozdělením starobylé římské říše na západo- a východořímskou – budoucí Byzanc. Řehoř po její smrti sepsal její životopis *Dialog o duši a vzkříšení*.

Pro náš příběh je podstatné jedno: křesťanství přineslo nejen zcela radikálně nový

pohled na člověka z hlediska teorie i praxe. Šlo o skutečnou mravní revoluci – pokrok v humanitě, jehož jsme patrně dodnes nedosáhli.

„Barbaři“

Dle typologie básníka Josefa Svatopluka Machara, autora básnické sbírky *V září hellenského slunce*, následuje období barbarské. Na západě po pádu západořímské říše probíhalo tzv. stěhování národů, později přišel „temný středověk“. Na východě navázala byzantská říše, k jejímž břehům sice podobné ořesy rovněž dosáhly, ale nijak zásadně nerozkolísaly její tisícileté trvání.

Východní učenci otázku nenarozených dětí rozvíjejí v myšlenkové linii sahající prakticky k počátkům křesťanství. Už na konci druhého století Athenagoras z Athén uvádí, že křesťané považují ženy užívající prostředky k vyvolání potratu za vražedkyně. V kánonech prvních východořímských synod najdeme výslovné odsouzení umělého potratu. Synoda v Elvíře (v dnešním Španělsku) roku 306 stanovila, že ženě, která se dopustila cizoložství, z toho počala a následně nenarozené dítě zahubila, má být za spáchání dvojho zločinu odepřeno svaté přijímání, a to i na smrtelné posteli. Trestem pro katechumenky (čekatelky na křest) za spáchání téhož přečinu hrozilo, že budou po-

křtěny „až na konci života“. Svatý Basil Veliký, bratr Makríny a Řehoře z Nyssy, uvádí, že „[u] nás neexistuje rozdíl mezi zformovaným a ne zformovaným [embryem]“. Basil říká jednu důležitou věc: embryo je lidskou bytostí od početí – nezávisle na stupni vývoje. Představa o „zformovaném“ a „nezformovaném“ (do lidské podoby) embryu byla tehdy široce rozšířená v řeckém myšlení, ale byla známa i ze *Starého zákona*. Je to určitá analogie se současným pokrytectvím o „plodu“, který se znenadání přemění v nenarozené dítě v závislosti na rozhodnutí legislativy té které země – od 7., 12., 14. či 24. týdne těhotenství. Rozdíl mezi námi a tehdejšími lidmi byl v tom, že my máme genetiku, mikrobiologii, screeniny, ultrazvuky. Oni měli „jen“ vlastní rozum a svědomí, Písmo a víru.

Michael Psellos, známý byzantský filozof a politik žijící v 11. století, shrnuje: „V jakém okamžiku se duše spojuje s tělem nenarozeného dítěte? Řehoř z Nazianzu je v této otázce nejasný a není snadné rozeznat, zda se přiklání k jednomu, či druhému názoru. Řehoř z Nyssy a Maximos Vyznavač stanovují, že duše ani nepředchází, ani nenásleduje, nýbrž mají za to, že uvedení semene nastává současně s přijetím duše.“ Toto je oficiální učení řecké pravoslavné církve dodnes.

S otázkou umělého potratu pak úzce souvisí ještě další věc: co nenarozené dítě a křest? Je dovoleno pokřtít těhotnou ženu před porodem, když nevíme, zda je nenarozené dítě pokřtěno spolu s matkou? Tato nejistota vyvolávala nebezpečí, že dítě bude pokřtěno dvakrát, pokud by bylo pokřtěno již během těhotenství, anebo naopak zůstane nepokřtěno, pokud by se na ně nevztahoval křest matky. Tuto otázku řešila synoda

Foto: freepik

Plakát kampaně „Vol život“ v athénském metru vyvolal veřejné pobouření, neboť „Řecko má problematiku potratů legálně řešenou již léta“. Ministr infrastruktury a dopravy Costas Karamanlis se omluvil a nařídil odstranění plakátů z metropolitních oblastí s tím, že kampaň je namířena „proti zcela zaručenému a nepochybnitelnému právu žen“. Foto: @toixo_toixo / x.com

v Neocaesarei (314–325). Závěr zněl, že křest těhotné ženy – v jakémkoli stadiu těhotenství – se nevztahuje na nenarozené dítě, které má v zásadě ontologickou autonomii: „Žena nosící dítě má být osvícena [= pokřtěna], kdykoli si to přeje. Neboť v tomto ohledu nemá těhotná žena nic společného s tím, co se má narodit. Každý vyjadřuje vlastní vůli vyznáním víry.“ Povšimněme si té formulace: nenarozenému dítěti je přisuzována vlastní vůle, odlišná od matčiny, skrze niž samostatně dojde svobodným vyznáním víry ke křtu. Nenarozené dítě je autonomní bytost.

Dočasný pobyt tureckých vojsk

Byzantská říše padla za přihlížení Západu pod tlakem osmanských Turků v roce 1453. Tím končí nepřetržitá tisíciletá tradice myšlenková, kulturní, státní, právní... Z chrámu Hagia Sofia se stává mešita. Zahrneme-li do toho i Malou Asii, dočasný pobyt už trvá půl tisíciletí, ale z hlediska řeckých dějin je to pořad ještě zlomek. K našemu tématu v tomto období nic zajímavého není známo. Islámská etika ve vztahu k nenarozeným dětem nic nového nepřináší.

„Pohanské plameny“

Aspoň část Řecka se od Turků podařilo osvobodit roku 1832. Jako dobrovolník v řecké osvobozené válce mimochodem zahynul slavný anglický romantický básník George Gordon Byron. Vzniká moderní řecký stát. Nejprve jako království, jehož prvním králem se stal mimořádně neoblíbený Ota Bavorský. Podle vzoru bavorské legislativy se rodí nový trestní zákoník. Ten ukládal tresty odnětí svo-

body matce nebo třetí osobě, která záměrně provedla umělý potrat za použití „vnitřních nebo vnějších prostředků, [které] mohou způsobit předčasný porod nebo smrt plodu v břiše matky“. Maximální výše trestu byla deset let. Netrestalo se, pokud „se osoba dopustila protiprávního činu za účelem naléhavé ochrany svého života nebo života někoho jiného“. S různými proměnami a zejména zjemňováním restriktivních zákonů zůstávají umělé potraty součástí trestního zákoníku až do roku 1986.

V roce 1952 ženy v Řecku získaly volební právo a od šedesátých let se – stejně jako jinde v západní Evropě – stále více mluví o plánování rodičovství a antikoncepčních tabletách. V roce 1974 končí vláda vojenské junty a současně zaniká monarchie. Vzniká tzv. třetí helénská republika. Dvě společenské pokroky se rozevírají dokořán.

Olympská bohyně paní Papandreouová sestupuje k smrtelníkům

Od sedmdesátých let dvacátého století se stále častěji začíná v mediálním prostoru vy-
nořovat tajuplné číslo: 300 000. Tolik prý se

ročně uskuteční nelegálních potratů. Důvodem je především nedostatečná osvěta žen v sexuální oblasti a nedostupnost antikoncepce. Začalo osvětové tažení feministek. Čím je to číslo tak fascinující? V téže době mělo Československo o polovinu více obyvatel a na základě vcelku věrohodných statistik se uskutečnilo ročně okolo 60 000 umělých potratů. V Řecku, kde přesné statistiky scházejí dodnes, je výskyt takto kulatého čísla téměř eleusínským mystériem.

Zhruba z této doby pochází reportáž, která nám leccos napoví o tehdejší atmosféře. Jmenuje se „Řecké ženy nacházejí v paní Papandreou zastánkyni“ a je z roku 1983. Začíná přízračnou scénou: „Ženy z Petry, malé přímořské vesničky na řeckém ostrově Lesbos, jsou vzhůru už od úsvitu a připravují jídlo na jedinečnou oslavu. Stále ještě dozobují talíře a do džbánů s vodou házejí okvětí lísy růží, když přijíždí auto s modrobílou řeckou vlajkou.“ Paní Margaret Papandreou je manželka Andrease Papandreoua, řeckého socialistického premiéra. S dalšími ženami přijíždí oslavit založení prvního řeckého agraristického družstva, které budou provozovat výhradně ženy. „Než se v roce 1981 k moci dostalo Panhelénské socialistické hnutí [PASOK] Andrease Papandreoua, takový projekt by se pravděpodobně neuskutečnil. Řecké ženy dlouho žily v archaickém systému zákonů [...], které je fakticky držely v postavení občank druhé kategorie. Nová vláda se to snaží změnit,“ komentuje autorka reportáže. Součástí je též přednáška o antikoncepci. Paní Papandreou, původem ze Spojených států, matka čtyř dětí, pracuje naplno v řeckém feministickém hnutí. Od žen se podle ní tehdy očekávalo, že „zůstanou v domácnosti a budou se starat o děti a staré lidi, na úkor jiných aktivit“. Proto: „Boj za ‚osvobození‘ řeckých žen v Řecku teprve začal, a to na vládní úrovni.“ Sama paní P. dodává, že jestli je něco s manželem udrželo pohromadě, je to „společný boj, větší než my sami“.

V malé řecké vesnici přitom hrají velkou roli drby: „Diskutujeme o tom, proč jsou na ně ženy tak citlivé,“ ptá se paní Papandreou. Odpověď zná: „Kritika je politickým nástrojem, zejména pro ženy, protože si nevyvinuly

Josef Svatopluk Machar

V záři hellenského slunce, stejně jako *Jed z Judey*, *Barbaři* či *Pohanské plameny*, jsou názvy básnických sbírek z cyklu *Svědomy věků* spisovatele J. S. Machara. Ve zkratce jimi geniálně vystihl jeden z nejotravnějších předsudků, jež se učíme snad už od základní školy: že antika byla něco krásného a humánního, pak přišlo středověké tmářství, aby se následně zase rozzářilo jasné slunce renesanční a osvícenské humanity – Macharovy *Pohanské plameny*. V těch plamenech žijeme dodnes.

Umělý potrat byl ve starověkém Řecku podle všeho skutečně otázkou „volby“ – stejně jako dnes. Akorát volby muže. Či „komunity“. Princip je ale stále týž. O tom, zda nenarozené dítě bude, nebo nebude žít, rozhodovala vůle někoho jiného.

identitu, a proto jsou na ni extrémně citlivé. Kritika je zbrani, kterou muži používají proti ženám již dlouho.“ Zdá se, že určité strategie používá patriarchát takřikajíc na nadnárodní úrovni. „Paní Papandreou vstala ze svého místa a připojila se k vesničanům v tanci. Muži, kteří bouřlivě tleskali, byli okouzleni.“

Změnit smýšlení lidí

„Řecká žena má mnoho problémů. Tím největším problémem je však změnit mentalitu řeckých žen,“ říká náměstkyně ministra zdravotnictví Maria Kyriotaki-Perraki. V roce 1986 došlo k zásadní proměně řeckého rodinného práva. Jeho součástí byla dekriminizace umělých potratů a hlavní hybatelkou byla právě paní Maria Kyriotaki-Perraki, členka první vlády Andrease Papandreoua. Byla to žena s nesmírnou autoritou a vážností. Není divu. Podílela se na vybudování Národního systému zdravotní péče, zaváděla dětské vesničky SOS, zřizovala mateřské školy, věnovala se osobám se zdravotním postižením a lidem drogově závislým. Zkrátka těžká váha.

To se projevilo i v parlamentní debatě předcházející změně legislativy. Pouze jediná strana se jednohlasně postavila proti změně – Nová demokracie (ND). Její poslanec Ioannis Paleokrassas argumentoval, že „návrh zákona nenapravitelně poškozuje myšlenku národa, který přežil díky církvi“, a označil zabíjení plodů mladších tří měsíců bez vážného důvodu a s výhradním rozhodnutím těhotné ženy za plod „diktátorské mentality“. Slavná herečka a poslankyně téže strany Anna Synodinou konstatovala, že „dnešní bída Řecka a úpadek, kterým země bohužel prošla, jsou výsledkem tohoto vnímání osvobození žen“. A: „Je to diktátorský čin. Je to rozhodnutí, které vyhovuje koňovi, zvířeti. PASOK tímto zákonem dělá z žen, z řeckých žen, ze svobodných lidských bytostí zvířata [...] To je urážka ženy, neboť je považují za zvěř, které počínají dítě jen kvůli orgasmu a teprve poté, když jednostranně zničí produkt erotického aktu, se cítí osvobozené. Protože si zkrátka udělaly to, co chtěly.“ Poslanec Ioannis Paleokrassas dodal: „Domníváme se, že mentalita, která umožňuje matce, aby sama rozhodovala o životě nebo smrti dítěte, které nosí, je stejná mentalita, která vede k diktáturám.“ Naproti tomu poslanec socialistického PASOKu namítl, že „za intenzivním morali-

zváním o hodnotě života plodu se skrývá velmi mužsky ovládané vnímání“. A ministr zdravotnictví George Gennimatase si zafilozofoval, že lidský plod se stává člověkem až od druhé poloviny těhotenství.

Zatímco z jedné strany slyšíme ideologické fráze, v argumentaci opozice se stále dokola vrací týž motiv: obava z diktátorské mentality, z jiných zemí neznámý.

Křest ohněm

Třebaže stát se tváří, že je otázka vyřešena, téma se stále znovu vrací. Ve společnosti vzbuzuje bouřlivé emoce a je zjevné, že pro velkou část společnosti nejde o nic samozřejmého. V roce 2024 byl odvysílán rozhovor se známou a oblíbenou pediatričkou Marií Karystianou. Uvedla, že ačkoli respektuje „svobodnou vůli žen, potrat vyvolává etické otázky, které přesahují rámec individuální volby“. Tato otázka se podle ní týká nejen práv žen, ale i práv nenarozeného dítěte. S odkazem na vývoj plodu uvedla, že „od okamžiku, kdy začne tlouci srdce, by měl být lidský život považován za stvořený. Takové otázky si zaslouží širší demokratickou diskusi.“ Proti zákonu z roku 1986 se přímo nepostavila, ale zpochybnila, že legislativní úprava může vyřešit natolik závažné etické otázky týkající se života, odpovědnosti a lidské důstojnosti.

V únoru 2026 přinesl řecký internetový deník News 24/7 burcující reportáž: „Nejméně 46 nemocnic v provinciích a na ostrovech země ženám odepírá přístup k bezplatným a bezpečným potratům.“ Novináři

obvolávali gynekologická oddělení, kde se jim na otázku, zda provádějí potraty, často dostávalo odpovědi typu: „Já osobně ne. Mám určité zásady. Pokud se s plodem něco stalo, pomůžeme. [...] Pokud je to jen proto, že otěhotněla a prostě se jí to nelíbí, potraty nedělám.“ Autoři reportáže shrnují: „Byl to křest ohněm v násilí, hrubosti, ponižování a zneužívání moci, kterému čelí žena, která chce podstoupit potrat ve veřejné nemocnici, ať už na řeckém venkově, nebo na ostrovech. Z výzkumu jsme vyloučili velká městská centra Athény a Soluň, kde se potraty obvykle provádějí v porodnických a všeobecných nemocnicích.“

„Kam to spěje...“

... je název poslední sbírky Macharova básnického cyklu *Svědomím věků*. V odpověď bychom řekli, že pokud jde o nenarozené děti, Řekové přinejmenším legislativně obloukem dospěli zpátky ke své slavné pohanské minulosti. Tehdy byla rozhodující vůle muže, dnes nese společenskou odpovědnost podle oficiální ideologie žena. Dnes se neklaníme vrtkavým olympským bohům, ale vrtkavým božstvům permanentního pokroku a nevyzpytatelné svobodné vůle. Zjevně však navzdory nejrůznějším snahám o převýchovu v lidech stále přetrvává jakýsi základní mravní instinkt, který nám říká, co je dobré a co špatné. „Mentalitu žen“ ani obecného lidu se tak docela změnit nepovedlo. A řecké dějiny nám přinášejí též poznatek, že „přirozená práva člověka“ ve skutečnosti nezačínají ani v roce 1945, dokonce ani ne v roce 1989 – základní otázky člověka zevrubně promysleli už naši dávní předkové v záři helénského slunce. Že na ně rádi zapomínáme, je náš problém.

– Jan Šindelka

Foto: Jimmy Liu / unsplash

Foto: 4x rodinný archiv

My jsme takoví Einzelgänger, samorosti

Jana a Jiří Oesterreicherovi žijí v jihočeských Borovanech a mají sedm dětí: Annemarie (20), Magdalenu (17), Elisabet (15), Juliana (12), Metoděje (9), Jonatana (7) a Timoteje (4). Jiří je učitel a ve volném čase píše knihy o Vitorazsku. Jana o sobě říká, že studovala pro život, jelikož strávila dvacet let doma s dětmi.

Jak jste se seznámili?

Jana: Oba jsme studovali na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. Já teologickou fakultu, Jirka pedagogickou.

Jiří: Byl jsem na pedáku, ale na teologické byly moc hezké holky. Tak jsem tam chodil a Jana byla jedna z posledních, se kterou jsem se seznámil, protože byla předtím rok na studiu v Pasově. Překvapilo mě, že tam je ještě jedna dívka navíc.

Jana: Ale je pravda, že Jihočeská univerzita bývala tak malá, že nebylo problém se tam seznámit. Za nás to bylo takové rodinné studium. Studovala jsem pedagogiku volného

času, docela nový obor na obnovené teologické fakultě.

Co to je?

Jana: V podstatě vychovatelství, ale zní to vznešeněji. Uplatníte se všude tam, kde se lidé chtějí zabavit – v družinách, na dovolených jako animátoři... Trochu jsme se báli, jestli najdeme uplatnění, ale nakonec nikdo z nás velký problém neměl.

Jiří: Myslím, že dnes je to obor na svém místě, protože kde jinde se dá ještě křesťansky formovat děti a mládež než při volnočasové práci s ní? Ten obor byl prozíravý.

Jana: Dneska se tomu směju, protože si říkám, že jsem studovala „pro život“. Pak jsem byla dvacet let doma s dětmi, takže se mi pedagogika volného času docela hodila...

Čím se živíte?

Jiří: Jsem učitel na střední škole v Českých Velenicích. Učím němčinu a dějepis a trochu dopravního zeměpisu.

Jana: Po škole jsem za sebou rychle vystřídala pár zaměstnání. Rok po svatbě se nám hned narodila první dcerka a od té doby až do května minulého roku jsem byla doma. Pak už jsem potřebovala opravdu mezi lidi.

Kamarádka mi ukázala inzerát a já jsem teď na půl úvazku zaměstnaná v prodejničce regionálních produktů v Nových Hradech. Nabízíme vychtané výrobky lidí tady z okolí.

V kolika jste se brali?

Jana: V šestadvaceti. Jsme stejně staří. V sedmadvaceti jsme měli první miminko. Od té chvíle jsme rodili a rodili a rodili...

A to jste se tak domluvili?

Jana: Pamatuju si, jak jsem dělala kurz pro doly, to jsme měli jedno dítě. Byly tam takové ty ženy s pěti, šesti dětmi. Já na ně koukala a říkala si: to není možné, tolik dětí, to musí být úplně bláznivé. Pak jsme sami čekali druhé, třetí a já najednou měla problém skončit, že jako ještě nechci mít to poslední dítě. Teď už ale myslím, že jsme vyčerpali svoje síly. Nebo aspoň já.

Kdy to bylo nejtěžší?

Jana: Myslím, že jsem se bála už u prvního dítěte. Vůbec netušíte, co se bude dít – těšíte se, ale všechno je nové. Velkou krizí jsem měla asi u druhého a ta přešla, když jsme čekali třetí, a už se nevrátila.

Jiří: Podle mě jsme měli štěstí, že jsme nejdřív měli tři holky a pak až kluky. Holky držely pohromadě, kluci pak taky a děti „na přechodu“ – Lízinka a Julián – se nikdy moc nehádaly. Ne že by se nehádaly vůbec, ale že by to bylo až tak fatální...

Po menších dětech sesbírám po zahradě kola zapadaná sněhem, nejsem taková autorita, abych je v deset večer vyhnal na mráz. Z legrace říkám, že ráno, dokud mám sílu, jsem liberál, večer vyčerpaný drsňák.

Nikdo jiný se nevěnuje problematice nečekaně těhotných. Myslím, že je důležité tyhle ženy nenechávat o samotě. Jako matka jsem za to vděčná...

Máte dost místa na život?

Jana: Začali jsme stavět, když se nám narodila první holčička, když se narodila druhá, už jsme mohli bydlet. Místo máme. Až když jsme čekali posledního Timoteje, jsme museli přistavět.

Jiří: Byl covid, takže času jsme měli dost.

Jak se žije v Borovanech prakticky?

Jiří: Borovany jsou městečko o třech tisících obyvatelích, šestnáct kilometrů od Budějovic. Takže je to takový lepší budějovický satelit, ale s výhodami samostatného městečka s velkou tradicí, je tu škola, zámek...

Jana: Nám tohle městečko nabízí vlastně všechno, školu, lidušku... a my jsme nevděčníci. Naše děti jezdí vlakem do malotřídky pár kilometrů odsud. Nejstarší dcera začala nejprve chodit do školy tady, ale ve třetí třídě to nějak přestalo fungovat. Tak jsme si vyhlídli takovou skvělou maličkou školičku, kam chodilo šest dětí. Tehdy nevěděli, jestli vůbec přežijí. Tím, že jsme jim tam dali naši první, pak i druhou, jsme je patrně trochu zachránili. Teď už nezachraňujeme, už mají dětí dost, ale v té době jsme byli rádi my i oni.

Jiří: Všude jsme tu školu chválili, až jsme přechvalili – a teď má asi padesát dětí včetně školky.

A vyžití pro děti v Borovanech?

Jiří: Tady je vyžití dost, ale my jsme taková *Einzelgänger* – samorosti. Vždycky jsme šli svým směrem. Takže děti tady sice mají lidušku, ale my jsme je vozívali na housle do Českých Budějovic, na výtvarku do Trhových Svinů, protože se nám to tam zdálo lepší.

To musí být ale docela záprah na čas? Rozvážet děti, čekat, až skončí hodina...

Jana: No, jsem taková taxislužba, ale to dělá každá matka, která má dítě a bydlí trochu stranou. Já jsem většinou bývala s dětmi i v hodině, takže jsem se učila hrát na housle, na cello. Během mateřské jsem se takhle rozvíjela.

Čím byste chtěly být?

Jonatan: Já možná učitel, nebo hasič, ale ještě se musím rozhodnout. Ale spíš hasič.

Metoděj: Něco, co vynáší peníze. A taky je tam volno.

Jana: Můj bratr je totiž hasič a má průpovídku: „Hasič leží, plat mu běží.“ A tak se kluci zamílovali do hasičství. Nejstarší Annemarie dokončuje konzervatoř – housle, je to velká dřina. Pak chce dobrovolničit a potom se možná zase vrátí k houslím. Magdalena dělá grafiku. Jak se to jmenuje?

Magdalena: Design knihy a papíru na umělecké škole v Českém Krumlově. Zaměřujeme se i na ruční zpracování knihy a teď probíráme třeba i restaurování knih. A do budoucna bych ráda dělala něco s uměním.

Jiří: A skoro všechny děti chodí do skauta, tady v Borovanech.

Jana: Hrozně je to baví. Větší už oddíl vedou, malí jsou členové.

Jiří: Dokud byly jen holky, nehrály takové ty klukovské hry. Ale ještě stihly chytit tu vlnu, kdy si kluci začali hrát na indiány, rytíře, námořníky. Tak to ty holky začaly dělat taky. A pak Julian začal chodit do skauta a to chytlo všechny holky – takže menší děti u nás rozvíjejí ty větší.

A sporty?

Jana: Máme tu plavání – máme bazén ve škole. Když začala plavat nejstarší, zajistili jsme pro děti instruktory z Budějovic. Skvělí mladí kluci, kteří dovedli dobře namotivovat. Teď tam plavou i naši nejmenší a už tam s nimi plavou i děti instruktorů.

Jiří: Ještě k tomu sportu: děvčata jsme k tomu ani nemotivovali, ale kluci se k tomu motivují sami – ta soutěživost: když jeden skočí šipku, do tří dnů umí všichni skákat šipku. Když jedno dítě bruslí pozadu, ostatní to musí taky zvládnout. Takže sport tak nějak přirozeně.

Jana: A Metoděj teď rád střílí. Škola má i vlastní střelnici a našel se pán vedle z vesnice, že je vysloužilý voják a že by mohl vést kluky. Tak má oddíl kluků.

Nestěžuje si někdo?

Jana: Teď mi akorát Metoděj říkal, že už si prý někdo stěžoval na radnici.

Částečně jste děti učili doma, že?

Jana: To bylo, když dcery chodily do matotfídky. Annemarie se na druhý stupeň nechtěla vrátit do borovanské školy, odkud předtím odešla, a na gymnázium nechtěla. Ukázalo se, že je ochotná učit se doma. Tak jsme našli v Březové, u hranic se Slovenskem, školu nabízející možnost domácího vzdělávání. Měli to už skvěle rozjeté a připravené. Vyučování přes internet, spousta materiálů ke stažení. Holcám jsem se skoro nemusela věnovat. Seděly spolu u jídelního stolu za počítačem, člověk jim řekl, co a jak, a nejstarší do toho rychle zaplula, mladší se už učily od ní. Třetí Elizabet teď končí devátý ročník, takže končí i domácí vzdělávání. Chlapci už ho absolvovat nebudou, tam už není taková ta svědomitost.

Jiří: Holky byly strašně šikovné. Samostatně četly učebnice. Jen jsme jim sehnali učitelku na angličtinu, babička je učitelka češtiny, takže holky docházely k ní. Děda pomohl s matematikou a já se společenskými vědami.

Přestup na střední školu byl asi nejtěžší, co se týče začlenění do společenství. Naše holky občas neznaly ten dětský slang, ale učily se rychle. Pak přišly do prváku na střední, učitel se na něco zeptal, ony reagovaly a vždycky pak přišly překvapené, že jsou jediné, které odpovídají.

Jak je to s Vaší spisovatelkou činností?

Jiří: Je to pro mě velké téma. Zabývám se oblastí, která se jmenuje Vitorazsko, na jihu Třeboňska. Narodil jsem se tam. Takže se tu oblast snažím popularizovat. Teď mám zrovna rozepsanou knihu o Krabonoši – to je část obce Nová Ves nad Lužnicí. Tamní kostel svatého Jana Křtitele je jeden z posledních v jižních Čechách, který je ještě zdevastovaný, ale má obrovskou, dávnou historii. Takže to je takové moje téma. Občas už bych si chtěl odpočinout, ale vždycky mi něco přistaně na stole – hele, napiš tohle, nikdo jiný to neudělá, udělej přednášku nebo něco externě pro památkáře. Strašně mě to baví, ale zabírá to čas.

Příběhy, nebo suchá historie?

Jiří: Dělán odbornou historií a snažím se ji popularizovat. Ale kolem mě jsou zajímaví lidé, kteří píšou příběhy – třeba Honza Štífter nebo Milan Koželuh.

Vnímám, že moje mateřství bylo velké požehnání. A stejně tak lidé kolem nás – i když jsem kolikrát byla vnitřně rozechvělá, jestli někdo nebude nehezky komentovat, že čekáme šesté nebo sedmé dítě. Naopak, hodně slyším slova obdivu a uznání...

Seznámíte čtenáře s vaší dobrovolnickou činností pro Mary's Meals?

Jana: To je taková naše rodinná aktivita. Doneslo se to k nám asi před osmi lety. Krásná myšlenka, že stačí velice málo peněz a hodně se tím udělá: za 550 Kč na rok nakrmíte jedno dítě v Africe. Přišlo mi to tak skvělé, že jsem si říkala, že nebude problém ty peníze sehnat. Tady v Borovanech každoročně probíhá známé Borůvkobraní. Jsou to takové dvoudenní gastroslavnosti v areálu zdejšího zámku, tak jsme v rámci toho začali ve farní místnosti provozovat kavárničku. V tu dobu tady bývá hrozně moc lidí.

Jiří: Desítky tisíc.

Jana: Farní místnost je dobře položená v areálu, kde se to odehrává, takže k nám chodí spousta lidí. Ženy z farnosti napečou moučnický, vaříme kafe a nabízíme posezení. Za víkend tak vyděláme třeba 40 000 Kč. A tímto stylem jsme začali dělat víc a víc akcí.

Volnějši, nebo přísnější výchova?

Magda: Rodiče nás vždycky podporovali v tom, co jsme chtěli dělat. Tak myslím, že dobrý.

Jana: Jakmile má nějaké dítě nějaký zájem, tak je to i můj zájem. Ten zájem sice většinou netrvá moc dlouho, ale určitě podporujeme. Chci taky, aby měli povinnosti v domácnosti, ale je to těžké. Přijde mi, že důslednost je na výchově to nejtěžší, aspoň pro mě – být důsledný a když něco chci, trvat na tom.

Jiří: Řekl bych, že v něčem jsem jakoby tvrdý, ale v něčem mnohem volnějši než Jana. Třeba vůbec nerozumím hudbě, takže nepoznám, když dítě hraje dobře. Zeptám se: „Máš zahráno?“ „Mám.“ „Tak dobře.“ Po tomhle nešlapu. Po menších dětech sesbírám po zahradě kola zapadaná sněhem, nejsem taková autorita, abych je v deset večer vyhnal na mráz. Z legrace říkám, že ráno, dokud mám sílu, jsem liberál, večer vyčerpaný drsňák. Nedávno přišla jedna z dcer a že chce tetování. Tak ve mně hrkne. Ale pak si řeknu: zase lepší, než kdyby toužila po kratomu a jiných drogách. Tohle jsou pro mě pořád nové věci, tak nevím. Na to tetování jsem jí řekl: když si necháš udělat malou kytičku tadyhle pod kotníkem, v pořádku. Tak jsem eliminoval velké motýly na zádech.

Vždycky jsme si říkali: velký masovky, to není pro nás. Ale napadlo mě, že bychom se aspoň mohli jet na Pochod pro život podívat, třeba to nebude tak hrozné. Tak jsme jeli a přijeli jsme takový povzbuzení. Od té doby jsme asi nevynechali.

Jana: To je velký posun, ještě nedávno byl Jiří proti jakémukoli tetování.

Jiří: Ale vychováváme tak nějak přirozeně. Třeba dneska je popeleční středa a i malé děti samy od sebe věděly, že by nemusely moc mlsat.

Jana: Metoděj přinesl maso od oběda v kra-bičce, že si ho dá až zítra.

Jak jste přišli na Hnutí pro život?

Jana: Já už ani nevím. Asi jsem někde viděla nějaký letáček, který zval na Pochod pro život. To jsme měli asi tři holky a nejstarší Julian už byl taky na světě. Vždycky jsme si říkali: velký masovky, to není pro nás. Ale napadlo mě, že bychom se aspoň mohli jet podívat, třeba to nebude tak hrozné. Tak jsme jeli a moc se nám to líbilo. I dětem. Přijeli jsme takový povzbuzení, když člověk vidí rodiny se stejně starými dětmi. Od té doby jsme asi nevynechali. Je to možná tak deset, jedenáct let zpátky.

Ročník 2019 byl vrchol co do počtu účastníků...

Jana: My jsme určitě začínali na těch vrcholech. Když jsme byli poprvé, katedrála byla narvaná až k východu. To jsme koukali.

V čem jsou vám blízké myšlenky hnutí?

Jana: Ochrana života. Nikdo jiný se nevěnuje problematice nečekaně těhotných. Myslím, že je důležité tyhle ženy nenechávat o samotě. Jako matka jsem za to vděčná, i když jsem to sama nikdy nepotřebovala. Vnímám, že moje mateřství bylo velké požehnání. Vždy jsem měla velmi dobré těhotenství, i po čtyřicítce. Poslední dítě jsem rodila ve 43 letech. Každý porod bez komplikací, přirozeně. Dva chlapce jsem dokonce rodila v domácím prostředí, dva chlapce ambulantně. Zdravotnický personál většinou komunikoval slušně a splnil to, co jsem chtěla. Velmi dobrou zkušenost mám s porodnicí v Českém Krumlově. A stejně tak lidé kolem nás – nikdy nás neodsoudili, že máme tolik dětí... i když jsem kolikrát byla vnitřně rozechvělá, jestli někdo nebude nehezky komentovat, že čekáme šesté nebo sedmé dítě. Naopak, hodně slyším slova obdivu a uznání... takže musím říci, že jsem se nikdy necítila špatně, že máme velkou rodinu, právě naopak. A možná i z vděčnosti

za to podporuju někoho, kdo pomáhá těm méně šťastným.

Pojedete na Pochod pro život i letos?

Jana: Už jsme přihlášení. Jsme hrozně zvědaví, jak to letos proběhne.

Jedete všichni?

Jana: Komplikuje nám to nějaká skautská aktivita, tak se musíme zeptat dětí, jestli dají přednost skautu, anebo Pochodu pro život. Pro ně je to lákavé, ale skaut mají taky rády. Uvidíme.

Jiří: Další rozměr: dostanete se do katedrály. Pak procházíte ulicí, kde normálně jezdí tramvaje, člověk se ani nemůže zastavit a pořádně se rozhlédnout po domech. A najednou jsou v Praze lidi, nejen auta! Působivé je zpívání u svatého Václava, „Svatý Václave“ a hymna, to běhá mráz po zádech.

Jana: Je to taková výchova k vlastenectví. Myslím, že naše děti jsou zatím vlastenci.

Takové akce tomu napomáhají. Aby byly hrdé na to, že jsou Češky a Češi a současně lidmi, kteří hájí konkrétní hodnoty.

Ty hodnoty jsou všelidské, ale zasazené do českých symbolů...

Jiří: To je dobře vymyšlená věc. Kdybychom se sešli někde jinde než v Praze, chyběl by rozměr těch symbolů. Začátek v katedrále a závěr u svatého Václava, to je silné. Taky je fajn jít na Pražský hrad, všichni stojí ve frontě a my jdeme dál. Člověk si aspoň chvíli připadá jako VIP. Ale proto to asi neděláme, že?

Ale potěší to, ne?

Jana: Jasně! A taky že aspoň někde mají přednost velké rodiny. I děti, které spouště věci nerozumí, jsou nadšené, hrozné je to baví a chtějí jet zase. Asi tam něco cítí. Naše děti ještě loni nesly velký transparent, pro kluky je to zase dobrodružství. Těch rozměrů je tam strašně moc. Jsem moc ráda, že můžeme být aspoň nepatrnou pomocí, nesmírně si toho vážím.

Jiří: Nic dalšího už nevkážeme, jen: vytrvat, vytrvat!

– za rozhovor děkuje Jan Šindelka

Foto: 2x rodinný archiv

Nikdo jiný mi nevěřil

Ivetě je dvaatřicet. Obrátila se na *Linku pomoci v těhotenství* v sedmém měsíci těhotenství. Byla na dně psychicky, finančně, chyběly jí kontakty i rodinné zázemí. Chtěla dát svému nenarozenému dítěti šanci na život. Na život lepší, než měla ona sama. Chtěla ho dát k adopci. Jenže pak holčičku uviděla a všechno se změnilo. Dostaly šanci obě. Iveta, která se rozhodla, že radikálně promění svůj život a postaví se na vlastní nohy, i malá Mia, která dostala šanci vyrůstat se svou vlastní milující maminkou.

Řekla byste nám krátce něco o Vašem životě?

Narodila jsem se v Lounech. Nejprve jsem žila s matkou, ale ta byla alkoholička, jako dítě jsem s ní neměla stabilitu, byla jsem týraná i zneužívaná. Tak mě sociálka odebrala a poslala k otci. S otcem jsem žila od devíti do devatenácti let, ale ten ke mně neměl žádný vztah. Byl to voják, působil u vojenské posádky. Mám ještě sestru, která je o něco starší – ona byla jeho dokonalé, milované dítě, já outsider. Lásku jsem od svých bio-

logických rodičů nikdy necítila, scházel mi ženský i mužský vzor. Vyrůstala jsem prakticky sama.

Pak jste se dostala ke kolotočům. Jaký to byl život?

Bydlela jsem v karavanu. Ze začátku to bylo romantické, ale pak už to byla jen dřina. Žádný osobní život. Pak to bylo ještě horší, když jsem otěhotněla s Míou a začalo mi růst břicho. Bylo to hodně fyzicky náročné. Ale naučila jsem se tam nové věci, třeba

domácí langoše. Učila jsem se původně na kuchařku. U kolotočů jsem o sobě zjistila, že jsem docela dřič, naučila jsem se o sobě, že nejsem naprostá nula, ale že ve mně něco je. Miin otec je tam ostatně doted.

Sama jste dala život hned několika dětem...

To je pravda, mám tři, ale jen Miu vychovávám já. Mám jedenáctiletého syna, ten je v pěstounské péči babičky, a pak pětiletou dceru, tu má v péči bývalý přítel, který mě

Tak mě ze dne na den napadlo, že bych ji chtěla vidět – uviděla jsem ji a moje dcera mě tak zlomila, že jsem si řekla: tohle je poslední šance, abych mohla vést normální život. A jsem ráda, že jsem to udělala.

týral. Zde bych jen chtěla vzkázat všem týraným ženám, aby se nedaly, nenechaly sebou manipulovat. Každá máme svobodnou vůli. Byla moje chyba, že jsem o děti tenkrát nebojovala.

Vidáte je někdy?

Ne, oni prostě nechtějí.

A jak to bylo s Miou?

Miu jsem chtěla dát k adopci, protože do karavanu by mi ji stejně ani nedali. Podepsala jsem tedy předběžný papír o adopci, ale něco mi říkalo, ať to nedělám. Tak mě ze dne na den napadlo, že bych ji chtěla vidět – uviděla jsem ji a moje dcera mě tak zlomila, že jsem si řekla: tohle je poslední šance, abych mohla vést normální život. A jsem ráda, že jsem to udělala.

Prostě Vám to v tu chvíli blesklo hlavou – to byl ten rozhodující okamžik?

Ano. A že když teď něco neudělám se svým životem, už to neudělám nikdy.

Jak jste se vlastně dostala k Hnutí pro život?

Přes mou gynekoložku. Několik měsíců jsem samu sebe nenáviděla, že dám Miu k adopci, řekla jsem to své gynekoložce, ta mi dala kontakt na Linku pomoci v těhotenství – napsala jsem jí e-mail a domluvili jsme si setkání v Praze, to jsem ještě byla těhotná.

Takže Vaše gynekoložka Hnutí pro život znala?

Ano, ano. Ta mi to doporučila. Dala mi le-táček i kontakt. V tomhle mě docela mrzí, že média často práci Hnutí pro život špiní, přitom já už rok na vlastní oči vidím, co všechno ta práce obnáší. Kdybych mohla, ráda bych i nějak pomohla. Lidi nevidí, že ta maličká fazolka v děloze je lidský život, který by měl dostat šanci.

Takže umělé ukončení těhotenství pro Vás ani navzdory situaci nepřicházelo v úvahu?

Ne. Jednou, to mi bylo něco přes dvacet, jsem do něho byla vtlačaná. Pak když se to stalo, byla jsem v té nemocnici sama a cítila jsem, že to bylo špatné. Všichni kolem mě

byli spokojeni, ale já ne, já jsem z toho v pořádku nebyla ani trochu. Žila jsem v rodině, kde mě týral bývalý partner i jeho matka. Ta mi řekla, že jsem jen odpad z ulice a měla bych být vlastně spokojená. Prostě mě nenechali být mámou. Byla jsem k ničemu. Tak jsem od nich nakonec utekla. Chtěla bych vzkázat všem mužům: nenuťte ženy. Nenuťte je nikdy jít na ten zákrok.

Co následovalo potom, co jste se rozhodla adopci zrušit?

Z porodnice mě pak paní z Hnutí pro život odvezla do Azylového domu pro těhotné matky v tísni v Hamrech u Hlinska. Přišli jsme tam loni v lednu a byli jsme tam rok.

Můžete tam být maximálně rok. Když ani pak nemáte kam jít, oni vám to třeba ještě o pár měsíců prodlouží, ale většinou je to na rok. Konečně jsem měla vlastní pokoj s výhledem do zahrady, účastnila jsem se různých projektů, aktivit, které tam byly, terapií. Začala jsem pracovat v projektu s názvem „Začni znovu“, který azylový dům provozuje.

Ted' jste s Miou na rodičáku?

Ano, ale budu muset hledat nějaký úvazek, abych se uživila.

Život se vám teď trochu prodražil, když už bydlíte ve vlastním...

Ale ne o moc. Hnutí pro život dalo výzvu, že s Miou hledáme bydlení, a tak se ozvali majitelé tohoto bytu. V azylovém domě mi jedna pracovnice pomohla sepsat životní příběh, což jsem málem nedokončila, jak to pro mě bylo těžké. Paní už ze mě byla zoufalá, ale měla trpělivost, tak se to nakonec povedlo. Hnutí pro život se za mne zaručilo a já díky

Pár střípků Iveta příběhu pohledem konzultantek Linky pomoci v těhotenství

První setkání: Iveta, milá, posmutnělá a bleďá tmavovláská, je ve svízelné životní situaci. Má za to, že bude lepší, když dá dítě k adopci. Snažili jsme se jí nastinit i jiné možnosti, pokud by získala širší podporu. „Dceři bych nemohla dát dobrý život,“ odpověděla. Byl ale na ní vidět strach, že ji toto rozhodnutí zlomí. Potvrdili jsme jí, že v tom skutečně není sama. Po porodu chtěla malou vidět.

V porodnici: Něco se v ní zlomilo. Bylo jasné, že to není žena, která by mohla dát své dítě k adopci. Pak to šlo ráz na ráz. Bylo třeba se rozhodnout, co dál, a začít jednat. Museli jsme navázat komunikaci s OSPODem, zajistit vybavičku – autosedačku, kočárek, fusak a další nezbytné věci pro miminko – a rychle sehnat místo v azylovém domě, kde by Iveta mohla být s dcerou. Iveta byla v této chvíli vděčná taky své gynekoložce, že jí dala na *Linku pomoci v těhotenství* kontakt – to není nic samozřejmého. Musela však také prokázat, že se dokáže o dítě postarat. Řešily se i další věci: třeba znovunastartování kojení, neboť předtím podstoupila zastavení laktace.

V azylovém domě: Iveta s Miou konečně bydlí! Má vlastní umyvadlo v pokoji, krásnou postýlku s chůvičkou, okno do zahrady. Velký dík patří zejména paní ředitelce i sociální pracovníci domova, které Ivetu přijaly přednostně. Poté Iveta zahájila skupinovou i individuální terapii. Z azylového domu přicházela příznivá zpětná vazba na její pokroky: „Iveta se opravdu snaží a je velmi uctivá, pokorná a obětavá.“ Spolubydlící maminky i personál byli také nadšeni z jejího vaření i pečeni – byla to přece jen částečně její profese.

Do vlastního: Díky pozitivní zpětné vazbě z azylového domu dostala finanční dar, aby její první kroky v novém životě byly co nejsnadnější. Nakonec jsme jí sehnali i vlastní nájemné bydlení. Domluvili jsme, že se po odchodu z domova bude zapojovat do akcí v domově a dále se účastnit terapií. Zapojí se také do „spolča“ maminek v Hlinsku a dalších aktivit – sama určitě nezůstane.

tomu získala od nadace Agrofert peníze na vratnou kauci za byt.

Co byl asi nejdůležitější moment v rámci pomoci?

Když jsem si uvědomila, že v tom nejsem sama. Ať jsem udělala jakékoli chyby, byl tu někdo, kdo to držel se mnou. Psychická vzpruha, podpora. Po materiální stránce jsem vlastně nic moc nechtěla, pořád jsem to říkala dokola. Jen aby nám pomohli najít místo, aby se mnou Mia mohla zůstat. Hnutí pro život mi stejně sehnalo spoustu věcí, ale největší byla psychická podpora – že věřili, že to zvládnou. Nikdo jiný mi nevěřil, oni ano. To pro mě hodně znamenalo a doteď znamená.

Zůstanete v Hlinsku, nebo máte jiné plány?

Chtěla bych zůstat. Díky tomu, že jsem na vesnici, jsem tady mohla začít znovu. Takové klidné místo jsem zrovna potřebovala. A naproti baráku mám školku, takže bych chtěla zůstat.

Co pro vás znamená být máma?

Za poslední rok jsem byla mezi jinými maminkami a jejich dětmi a přišla jsem na to, že mě děti mají rády. Být máma znamená být hodná, čistá a chránit je. Teď jsem poprvé dostala možnost být se svým dítětem, nezvali mi to pouto.

Cítíte se být teď už silná?

S Miou se cítím kompletní, dala mi sílu to zvládnout. Ale koneckonců: kdyby se mi v životě nestalo všechno to špatné, nebyla bych teď s Miou, neměla bych normální život. Možná bych do konce života uvízla

Když se to stalo, byla jsem v té nemocnici sama a cítila jsem, že to bylo špatné. Všichni kolem mě byli spokojení, ale já ne, já jsem z toho v pořádku nebyla ani trochu.

v toxických vztazích a nehledala bych z toho cestu ven.

lidmi. Za poslední rok jsem se hodně naučila. Myslím, že to zvládnou.

Chystáte se vystoupit na Pochodu pro život, který proběhne letos v Praze 11. dubna. Máte trému?

Pozvala mě paní Jaroslava Trajerová z Linky pomoci v těhotenství, která mě po celý uplynulý rok doprovázela. Když teď s vámi mluvím, tak se zdá, že asi nemám trému. Dřív jsem neměla ani zdaleka takovou sebedůvěru. Ani jsem nedokázala mluvit před

A jste šťastná?

Ano. Některé noční můry asi neskončí jen tak. Chybami se člověka učí a celý život chybujeme.

– za rozhovor děkuje Jan Šindelka

Leták Těhotná? Nemusíte v tom být sama

Leták Linky pomoci v těhotenství je vhodný pro lékaře, do čekáren gynekologických ambulancí nebo na jiná veřejně dostupná místa. Informuje o nabízené pomoci ženám a jejich rodinám při nečekaném početí dítěte.

Objednejte na hnutiprozivot.cz/malickosti.

na Lince pomoci v **těhotenství**

- nasloucháme
- společně hledáme řešení
- zprostředkováváme odbornou pomoc
- doprovázíme během těhotenství
- pomáháme využít prostředky státu
- pomáháme hradit služby psychologů a právníků
- poskytujeme hmotnou a finanční výpomoc, a to i středně příjmovým rodinám, kterým nikdo nepomáhá
- nabízíme prostor k truchlení a uzdravení po ztrátě nenarozeného dítěte

linkapomoci.cz

Foto: DragonImages / Adobe Stock

Vrátil se jí do tváře úsměv

Mám jednu dobrou kamarádku. Pocházejí s manželem z jedné exotické země. Našli si práci, našli si bydlení, sice nic moc, ale bydlí. Jen zdravotní pojištění a podobné věci pro ně byla španělská vesnice. Na spoustu věcí ani nemají nárok. Aby toho nebylo málo, zjistila, že je těhotná.

Kdyby ta novina přišla jindy, skákala by radostí do stropu – po miminku oba toužili. V jejich situaci to ale byla spíš malá noční můra. Začala vážně přemýšlet o potratu. Dřív by jí to ani nenapadlo. Ani trochu jsem jí nezavíděla, ale vůbec jsem nevěděla, jak jí poradit. Nanejvýš jsem jí mohla pomoci tlumočit na úřadech, jelikož s manželem neumí česky. Pátrala jsem po internetu a našla *Linku pomoci v těhotenství*. Zkusila jsem tam zavolat. Paní, co to vzala, byla milá. Popsala jsem jí situaci. Přiznala jsem se, že si nevíme rady.

Probraly jsme to horem dolem a nakonec se shodly na tom, že nejdůležitější teď bude vyřídit pojištění. Domluvily jsme se, že *Hnutí pro život* pomůže sjednat pojištění na dobu těhotenství, během porodu a šestinedělí a poskytne finanční výpomoc na jeho uhrazení. Řekla jsem to kamarádce. Úplně jsem slyšela, jak jí spadl kámen ze srdce. Jednalo se asi o šedesát tisíc. Se vším možným si dokázali s manželem poradit sami, jelikož se uměli uskromnit a byli pracovití. Ale poradit si s papírováním, vyznat se v českém sociálním

systemu, vyřizovat formality na úřadech, to už bylo nad jejich síly. Konečně jsem zase na tváři kamarádky zahlédla úsměv. Začali se těšit na miminko.

– linkapomoci.cz

